

Rapport M.2005.0287.05.R001

Gemeente Lingewaard

Nota Geluidsbeleid

Status: DEFINITIEF

Adviseurs voor bouw, industrie, verkeer, milieu en software

info@dgm.nl
www.dgm.nl

Brugstraat 16, Postbus 153
NL-6800 AD Arnhem
T +31 (0)26 351 21 41
F +31 (0)26 443 58 36

Eisenhowerlaan 112, Postbus 82223
NL-2508 EE Den Haag
T +31 (0)70 350 39 99
F +31 (0)70 358 47 52

Morra 2
NL-9204 KH Drachten
T +31 (0)512 52 23 24
F +31 (0)512 52 25 19

Prof. P. Willemsstraat 21-23
NL-6224 CC Maastricht
T +31 (0)43 362 36 54
F +31 (0)43 352 00 20

Colofon

Rapportnummer:	M.2005.0287.05.R001	
Plaats en datum:	Arnhem, 23 februari 2007	
Versie:	001	Status: DEFINITIEF
Opdrachtgever:	Gemeente Lingewaard Afdeling Bouwen, Wonen en Milieu Postbus 15 6680 AA BEMMEL	
Contactpersoon:	mevrouw S. Cornelissen Telefoon: +31 (0)26 326 01 11 Fax: +31 (0)481 46 46 31 E-mail: s.cornelissen@lingewaard.nl	
Uitgevoerd door:	DGMR Industrie, Verkeer & Milieu B.V. Informatie: ing. M.H.M. van Kesteren E-mail: ks@dgmr.nl Telefoon: +31 (0)26 351 21 41 Fax: +31 (0)26 443 58 36	
Auteur(s):	ing. M.H.M. van Kesteren ing. J.J.J. Joosen	
Eind- verantwoordelijke:	ing. J.J.A. van Leeuwen	
Voor deze:	ing. J.J.J. Joosen	
Secretariaat:	AA/MSP	

Inhoudsopgave	Pagina
SAMENVATTING.....	4
1. INLEIDING.....	5
1.1 WAAROM GELUIDSBELEID?	5
1.2 VOORDELEN VAN EEN GEMEENTELIJK GELUIDSBELEID	6
1.3 ACTOREN BINNEN HET BELEIDSVELD.....	6
1.4 DOELSTELLING	6
1.5 OPBOUW VAN DE NOTA	7
2. GELUID IN DE LEEFOMGEVING	8
2.1 HINDER.....	8
2.2 SLAAPVERSTORING	9
3. WET- EN REGELGEVING	10
3.1 ALGEMEEN.....	10
3.2 RIJKSNIVEAU.....	10
3.3 PROVINCIAAL NIVEAU.....	12
3.4 GEMEENTELIJK NIVEAU	12
4. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN	14
4.1 AFBAKENING GELUIDTHEMA'S.....	14
4.2 BESCHERMDE OBJECTEN EN FUNCTIES	14
4.3 OUDE EN NIEUWE SITUATIES	14
4.4 MAATREGELEN.....	15
4.5 OVERLAST VAN MEERDERE GELUIDBRONNEN	17
4.6 DE LEEFOMGEVING.....	17
4.7 MAATREGELEN IN HET VERKEERSBELEID.....	18
5. GEBIEDSTYPERINGEN EN GEBIEDSGERICHTE AMBITIES.....	20
5.1 DE GEBIEDSTYPEN	20
5.2 DE GEBIEDEN EN DE ALGEMENE GELUIDSKWALIFICATIE.....	20
5.3 DE GEBIEDSGERICHTE AMBITIES.....	25
5.4 HET GELUIDSPROFIEL	26
5.5 DE AMBITIES PER GEBIEDSTYPE	26
6. WAT NOG VERDER?	29
6.1 SEPARATE BELEIDSNOTA'S	29
6.2 UITWERKING BELEID	29
7. OVERZICHT BELEIDSUITGANGSPUNTEN	30

Samenvatting

Deze nota bevat het gemeentelijke geluidsbeleid. De ontwikkeling van dit beleid is gebaseerd op een aantal uitgangspunten die in deze nota nader zijn uitgewerkt. In de bijlage zijn deelnota's opgenomen waarin diverse onderwerpen zijn uitgewerkt.

De doelstelling van het beleid is het behouden van de goede kwaliteit van de leefomgeving en het benutten van kansen om, daar waar het noodzakelijk is, de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Een belangrijke subdoelstelling is het realiseren van een passende geluidskwaliteit in elk gebied.

Voor verschillende gebieden binnen de gemeente is de geambieerde geluidskwaliteit vastgesteld. Hiervoor is de gemeente ingedeeld in gebieden. Hiervoor is de landelijke MILO-systematiek gebruikt. Voor de verschillende deelgebieden is de geluidsambitie bepaald en is aangegeven tot welke bovengrens, bij (hoge) uitzondering, daarvan mag worden afgeweken.

Geluidhinder is lokaal van aard. De gemeente is daarom primair verantwoordelijk voor het geluidsbeleid. Sinds de gewijzigde Wet geluidhinder van kracht is geworden heeft de gemeente meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Dit biedt de gelegenheid om naar eigen inzicht te werken en maatwerk te leveren.

De nieuwe verantwoordelijkheden en bevoegdheden biedt de gemeente vooral de mogelijkheid om eigen keuzes te maken en eigen prioriteiten te stellen. Op het raakvlak tussen milieu en ruimtelijke ontwikkeling kan de gemeente flexibeler en slagvaardiger opereren.

In het geluidsbeleid zijn ambities vastgesteld. Dit leidt tot de consequentie dat er woningen in de gemeente zijn waar niet aan deze ambities wordt voldaan. Voor wat betreft het wegverkeer worden deze woningen geïnventariseerd. Het wegnemen van deze geluidsbelasting vindt zo veel mogelijk plaats op momenten dat reconstructie- of onderhoudswerkzaamheden plaatsvinden. Door het daarbij toepassen van bronmaatregelen (bijvoorbeeld stiller asfalt) is het mogelijk de geluidsbelasting tot het ambitieniveau terug te brengen. Naast de wettelijke beschermde objecten en functies (bijvoorbeeld woningen) worden peuterspeelzalen en kinderdagverblijven eveneens beschermd.

Het geluidsbeleid heeft vooral betrekking op nieuwe situaties zoals de aanleg van nieuwe wegen en woonwijken. Ook voor deze ontwikkelingen gelden de vastgestelde ambities. In de ontwikkelingsfase kan daarmee rekening worden gehouden. Om deze ambities te realiseren worden ter beperking van de geluidhinder maatregelen genomen. Hierbij wordt een voorkeursvolgorde gehanteerd: eerst de maatregelen bij de bron van het geluid, dan in de overdracht en als laatste maatregelen bij de ontvanger. Bij het nemen van maatregelen wordt naast de kostenefficiëntie ook de duurzaamheid van de maatregel beoordeeld.

Het geluidsbeleid wordt om de vier jaar geëvalueerd en zonodig bijgesteld. Hiervoor is het noodzakelijk dat de uitvoering wordt gemonitord. De huidige geluidssituatie van de gebieden wordt daarvoor vastgelegd in een geluidsprofiel. Door de geluidsprofielen regelmatig te actualiseren kan worden vastgesteld of de doelstellingen van het geluidsbeleid wordt gehaald.

1. Inleiding

1.1 Waarom geluidsbeleid?

Voor u ligt de Nota Geluidsbeleid van de gemeente Lingewaard. Met deze nota en de daarin opgenomen bijlagen wordt gevolg gegeven aan de voornemens uit het gemeentelijke milieubeleidsplan om de geluidssituatie binnen de gemeente te inventariseren, geluidskaarten op te stellen en het opstellen van een gemeentebreed geluidsbeleid.

Daarnaast vormen wettelijke veranderingen en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals investeringen in bijvoorbeeld stille wegdekken en andere geluidsmaatregelen, aanleiding voor het ontwikkelen van een gemeentelijk Nota Geluidsbeleid. Met dit plan geeft de gemeente op een begrijpelijke wijze aan hoe zij met geluid omgaat.

Geluidhinder is lokaal van aard. De gemeente is daarom primair verantwoordelijk voor het geluidsbeleid. De gemeente krijgt daarvoor in 2007 meer verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen het kader van de Wet geluidhinder. Dit biedt de gemeente meer gelegenheid om naar eigen inzicht te werk te gaan en beter maatwerk te leveren. Deze verschuiving biedt de gemeente de mogelijkheid om eigen keuzes te maken en eigen prioriteiten te stellen. Vooral op de raakvlakken van Milieu en Ruimtelijke Ontwikkeling kan de gemeente flexibeler en slagvaardiger opereren. Dit sluit aan bij de integrale, gebiedsgerichte benadering van de milieukwaliteit in de leefomgeving.

Geluidsbeleid heeft raakvlakken met een veelheid aan andere gemeentelijke beleidsterreinen zoals Economische Zaken, Verkeer en Vervoer en Ruimtelijke Ordening en Ontwikkeling. De gemeente wil een aanpak die goed aansluit bij de processen die daaraan gerelateerd zijn. Op gebiedsniveau kunnen geluidskwaliteit en andere aspecten van de leefomgeving zoals sociale, ruimtelijke en economische kwaliteiten, afgestemd worden.

Lingewaard maakt deel uit van de milieusamenwerking regio Arnhem (MRA). De gemeenten in deze regio hebben besloten om gezamenlijk te anticiperen op de nieuwe ontwikkelingen in het geluidsbeleid. Hiervoor is een regionaal project opgestart. Dit regionale project maakte het mogelijk voor de deelnemende gemeenten om tijdig en eenvoudig te kunnen inspelen op komende wetwijzigingen en optimaal gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die hier uit voortvloeien. Daarnaast is er onderlinge afstemming tussen aangrenzende gemeenten goed mogelijk. De provincie Gelderland heeft de MRA subsidie verstrekt om de gemeentelijke beleidsplannen vorm te geven.

In de eerste fase heeft het regionale project geresulteerd in een inventarisatie van de huidige geluidssituatie van de gemeenten en een beschrijving van het (on)geschreven beleid en de vaste bestuurspraktijk. Deze inventarisatie is voor de gemeente Lingewaard vastgelegd in het rapportage S2076-80.001 van juli 2003. Vervolgens is in de tweede projectfase een systematiek opgezet en zijn tools ontwikkeld, met als resultaat een handreiking en een modelgeluidsnota. Op basis van deze handreiking en modelnota heeft de gemeente haar eigen geluidsbeleid ontwikkeld.

1.2 Voordelen van een gemeentelijk geluidsbeleid

Het formuleren van een eigen geluidsbeleid levert de volgende voordelen op:

1. Het stimuleert een systematische werkwijze van het vaststellen van ambities voor de geluidskwaliteit voor de verschillende delen van de gemeente en bevordert op deze wijze de verbetering en de versterking van deze kwaliteiten. Daarmee kan voorkomen worden dat deze geleidelijk aan verslechteren. Wanneer ambities voor een gebied zijn bepaald, dan kunnen deze al in een vroegtijdig stadium van een ruimtelijk planproces worden meegenomen en gewogen.
2. Het levert, in samenwerking met andere beleidsterreinen, ambities en beleid voor geluid op als onderdeel van de leefomgevingskwaliteit. Dit bevordert een goede afstemming en maakt een transparante afweging mogelijk tussen de verschillende visies op kwaliteiten en belangen in een gebied. Het beleid krijgt, door de wensen van de betrokken actoren serieus mee te wegen, een breder draagvlak met meer kans van slagen.
3. Geluid krijgt een steviger positie in de lastige, integrale afwegingsprocessen die spelen bij de stedelijke herstructureringsprogramma's. Wanneer gebiedsgerichte visies en ambities beschikbaar zijn vòòr het stadium van planvorming dan kunnen andere spelers en partijen hiermee beter rekening houden.

1.3 Actoren binnen het beleidsveld

Geluidsbeleid is relevant voor diverse actoren binnen de gemeente Lingewaard, zoals:

a. Gemeentelijke organisatie en de politiek

Het beleidsplan bevat het gemeentelijke beleid en is vastgesteld door de gemeenteraad. De ambities en de doelstellingen in dit plan sluiten aan bij de gangbare praktijk in de gemeente. Er is gebruik gemaakt van en heeft afstemming plaatsgevonden met relevante beleidsplannen en heersende beleidsuitgangspunten.

Het plan geeft voor alle betrokken afdelingen en beleidsterreinen de geluidskaders die gehanteerd worden voor de uitvoering van gemeentelijk beleid. Het gaat dan vooral om de afdelingen Handhaving, Ruimtelijke Ontwikkeling en Beheer.

b. Burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties

Het geluidsbeleidplan is bedoeld voor burgers, bedrijven en maatschappelijke groeperingen van allerlei aard. Het beleidsplan geeft inzicht in de ambities van de gemeente en de initiatieven die de gemeente de komende jaren gaat ontplooiën om de huidige geluidskwaliteiten te behouden of te verbeteren.

c. Overige belanghebbenden en externe partijen

Het beleidsplan is tenslotte een belangrijk document voor andere overheden, intermediairs en belangenorganisaties. Voor deze organisaties vervult het plan een belangrijke doorwerkende of afstemmende (informatieve) functie.

1.4 Doelstelling

De gemeente Lingewaard streeft niet overal dezelfde geluidsniveaus na. De ambities zijn afhankelijk van de eigenheden van de lokale situatie. Het functionele gebruik speelt daarbij een belangrijke rol bij het toekennen van de geluidskwaliteiten en -ambities voor een gebied. Geluidsbelastingniveaus die passen bij een verstedelijkt centrum (centrum van Huissen en Bommel) of een gebied met een mengvorm van wonen en werken (bijvoorbeeld de historische invalswegen van en naar

de dorpskernen) kunnen en mogen afwijken van die voor een landelijk gebied of die voor natuurgebieden.

Het doel van het gemeentelijke geluidsbeleid is het behouden van de goede kwaliteiten en het benutten van kansen om voor de gebieden de geluidskwaliteit te verbeteren.

Een belangrijke subdoelstelling is het realiseren van een per gebied passende geluidskwaliteit zoals die zijn vastgelegd in de paragrafen 5.2 en 5.3.

Het project levert de volgende documenten op:

1. Een algemene Beleidsnota waarin de uitgangspunten, het huidige beleid en het nieuwe gebiedsgerichte geluidsambities aan bod komen (de onderliggende nota).
2. Een separate nota beleid vaststelling hogere grenswaarden, waarin de ambities, de onthefingscriteria en de visie van de provincie Gelderland zijn verwerkt.
3. Een nota Bedrijven en Geluid, waarin is vastgelegd hoe de gemeente omgaat met het geluidsaspect bij bedrijven.
4. Een nota Evenementen en Geluid, waarin is vastgelegd hoe de gemeente omgaat met het geluidsaspect bij evenementen.

1.5 Opbouw van de nota

In deze nota wordt in hoofdstuk 1 het belang van het gemeentelijke geluidsbeleid beschreven en wordt de doelstelling van het plan aangegeven.

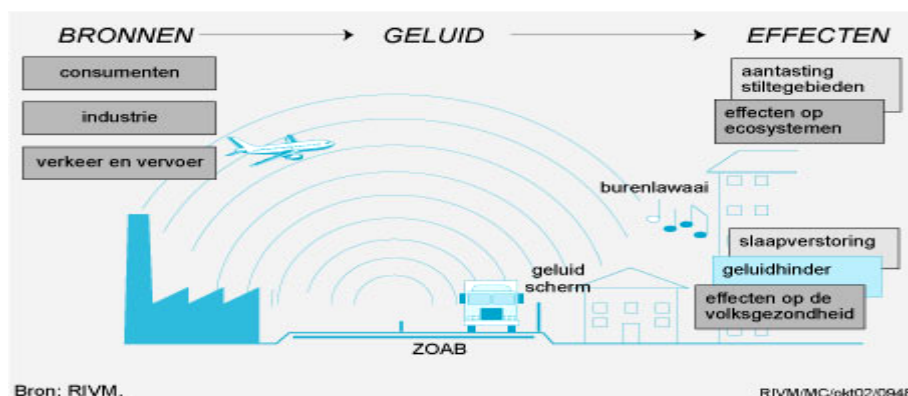
In hoofdstuk 2 wordt beschreven wat geluid betekent in de leefomgeving. In hoofdstuk 3 volgt een beschrijving van het algemene beleidskader en het wettelijke kader. Hoofdstuk 4 beschrijft de algemene uitgangspunten. Hoofdstuk 5 geeft de gebiedstyperingen en bijhorende ambities. In hoofdstuk 6 wordt de huidige geluidssituatie van de gemeente beschreven. In hoofdstuk 7 wordt kort aangegeven wat de inhoud is van de hierboven genoemde deelnota's en worden de uitvoeringsaspecten van het beleid beschreven. In hoofdstuk 8 worden de beleidsuitgangspunten nog eens op een rij gezet.

2. Geluid in de leefomgeving

Geluid hoort bij het leven en is zelfs onmisbaar bij de communicatie tussen mensen. De acceptatie van geluid is vaak subjectief; de één geniet van een metalconcert en de ander ervaart het als een aanslag op het gehoor. Door wetenschappelijk onderzoek is de laatste jaren meer bekend geworden over de gevolgen van geluid voor de gezondheid. Geluidsoverlast kan slaapverstoring, stress en ergernis veroorzaken, kan het vegetatieve zenuwstelsel aantasten en het gehoororgaan beschadigen. De Gezondheidsraad heeft in 1994 vijf categorieën effecten onderscheiden waarbij de relatie tussen blootstelling aan geluid en nadelige gezondheidseffecten wetenschappelijk is aangetoond. De vijf categorieën zijn:

- hinder (uitgewerkt in paragraaf 2.1);
- slaapverstoring (uitgewerkt in paragraaf 2.2);
- aan stress gerelateerde ziekten;
- functionele effecten;
- gehoorschade.

De onderstaande figuur laat de verschillende geluidsbronnen en -effecten zien.

2.1 Hinder

Wanneer geluid hinderlijk is noemen wij dit meestal lawaai. Lawaai werkt verstorend, is ongewenst en is daarom een probleem. De belangrijkste factoren daarbij zijn:

Het geluidniveau

Hoe hoger het geluidsniveau hoe meer verstoring van onze gesprekken en hoe meer irritatie en stress. Het geluid eist te veel aandacht op en dat gaat ten koste van andere taken .

Het soort geluid

Ruisende bomen of een bulderende branding, ze zijn natuurlijk en niemand kan er iets aan veranderen de acceptatie is daarom groot ondanks de hoge geluidsniveaus. Een zeer laag geluidniveau housemuziek, afkomstig van walkman van een andere passagier, in een rustige treincoupé kan echter als zeer hinderlijk worden ervaren.

De voorspelbaarheid

Onvoorspelbare en onregelmatige geluiden zijn vaak hinderlijker dan voorspelbare en constante geluiden. Hoe onvoorspelbaarder een geluid is hoe meer irritatie en stress er kan ontstaan.

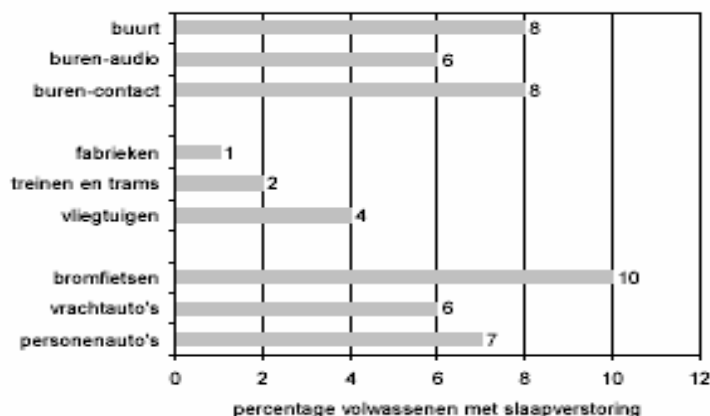
Het gevoel van beheersbaarheid.

Als er geen gevoel van beheersbaarheid is dan ontstaat er ook steeds meer prikkeling en stress.

Daarnaast neemt de geluidhinderbeleving toe als er sprake is van één of meer van de volgende meer subjectieve factoren:

- het geluid wordt als onnodig en/of niet nuttig ervaren;
- de geluidveroorzakers schijnen zich niets aantrekken van anderen;
- de gedachte dat het geluid schadelijk is voor de gezondheid;
- de associatie van het geluid met gevaar;
- de ontevredenheid over andere aspecten uit de omgeving.

Strikt genomen heeft alleen het geluidsniveau direct met het geluid zelf te maken; de andere zijn zogenaamde “niet akoestische” factoren. Communicatie speelt een belangrijke rol bij de beheersing van het geluidsklimaat. Als geluidveroorzakers aan hun omgeving duidelijk maken wat ze doen en waarom, dan draagt dit bij tot acceptatie en het kunnen verdragen van geluid.

2.2 Slaapverstoring

Mensen kunnen door geluid moeilijker in slaap vallen en 's nachts vaker wakker worden. De Gezondheidsraad heeft in 2004 onderzoek gedaan naar de effecten van geluid op slaap en gezondheid. Deze effecten zijn niet bij ieder mens gelijk en hangen af van persoonlijke en omgevingsfactoren. De belangrijke effecten van omgevingsgeluiden tijdens de slaap zijn:

- verminderde slaapkwaliteit;
- verminderd algemeen welbevinden;
- hogere prikkelbaarheid;
- verminderde concentratie en prestatie;
- voortijdige sterfte door hartziekten en verhoogde bloeddruk.

3. Wet- en regelgeving

3.1 Algemeen

De Nederlandse wet- en regelgeving op het gebied van geluid is aan verandering onderhevig. Aanvankelijk was de mogelijke nieuwe wet MIG (Modernisering Instrumentarium Geluidsbeleid) een belangrijke aanleiding voor het opstellen van geluidsbeleid. Deze nieuwe wet biedt de gemeente (binnen randvoorwaarden) beleidsruimte om af te wijken van de wettelijke geluidsnormen. Het wetsvoorstel heeft het echter niet gehaald.

Dit betekende echter niet dat het gedachtegoed van MIG volledig van tafel is. Met de op 18 juli 2002 gepubliceerde Europese Richtlijn Omgevingslawaai wordt het principe overeind gehouden. Deze richtlijn is bepalend voor ondermeer het gemeentelijke geluidsbeleid. Per 18 juli 2004 is de richtlijn in de Nederlandse wetgeving opgenomen¹. Als gevolg hiervan heeft de gemeente verplichtingen tot het maken van geluidskaarten, het opstellen van actieplannen² en het geven van voorlichting aan het publiek en het geven van inspraak.

De gemeente geeft met de Nota Geluidsbeleid tevens duidelijkheid over de wijze waarop zij omgaat met de bevoegdheid om hogere geluidswaarden vast te stellen. Deze bevoegdheid heeft de gemeente gekregen na de wijziging van de Wet geluidhinder. De gewijzigde Wet geluidhinder is van kracht sinds 1 januari jongstleden.

Het beperken en voorkomen van geluidsoverlast is grotendeels een gemeentelijke taak. De gemeente beschikt hiervoor over een complex juridisch- en beleidskader op verschillende bestuursniveaus:

- Rijksniveau: beleid, wetten, algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) en circulaire's;
- Provinciaal niveau: Provinciale Milieuverordening Gelderland (PmG);
- Gemeentelijk niveau: Algemene Plaatselijke Verordening (APV), Geluidnota.

3.2 Rijksniveau

Nationaal Milieubeleidsplan

In het NMP4 wordt de 'aantasting van de leefomgeving' als één van de zeven hardnekkige milieuproblemen genoemd. Al deze milieuproblemen hebben een relatie met de volksgezondheid. Het NMP4 geeft aan dat:

- in 2010 een geluidsbelasting van 70 dB(A) op woningen niet meer wordt overschreden;
- de 'akoestische kwaliteit' in het stedelijke en landelijke gebied in 2030 gerealiseerd moet zijn, onder andere door de aanpak van de rijksinfrastructuur (lees; autowegen en spoorwegen);
- de 'akoestische kwaliteit' in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) in 2030 is gerealiseerd;
- de situatie in 2010 ten opzichte van die van 2000 niet is verslechterd.

¹ Door het opnemen van een nieuw hoofdstuk IX in de Wet geluidhinder en aanpassingen van de Spoorwegwet en de Luchtvaartwet.

² Voor een aantal agglomeraties (meer dan 250.000 inwoners) en een deel van de betrokken verkeersinfrastructuur moeten de eerste geluidsbelastingkaarten gereed zijn in 2007 en de eerste actieplannen in 2008. Voor de overige agglomeraties (meer dan 100.000 inwoners) en de overige betrokken verkeersinfrastructuur moeten de eerste geluidsbelastingkaarten gereed zijn in 2012 en de eerste actieplannen in 2013.

'Vaste waarden, nieuwe vormen: Milieubeleid 2002-2006'

Deze notitie van VROM gaat alleen in op die onderwerpen van het NMP4, waaronder geluid, waarvoor gezien de gewijzigde economische en politieke omstandigheden aanpassing noodzakelijk is. Het gaat daarbij vooral om het Innovatieprogramma Geluid. De beoogde doelstellingen worden, zonder extra financiële middelen, niet allemaal in 2010 gehaald. Burgers worden dus langer aan meer geluid blootgesteld. Het kabinet werkt echter aan alternatieve maatregelen. In het 'Nationaal Verkeers- en Vervoersplan' (NVVP) en in de 'Nota Verkeer en emissies' zal daarom een pakket aan alternatieve maatregelen en acties worden gepresenteerd.

Door VROM wordt een aangescherpt handhavingsbeleid nagestreefd ter beperking van geluidhinder in de woonomgeving.

Wet geluidhinder (Wgh)

De Wet geluidhinder heeft tot doel de mens te beschermen tegen geluidhinder. In de wet staan regels voor weg- en railverkeerslawaai en voor gezoneerde industrieterreinen (waarop zich bedrijven kunnen vestigen die in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken). Een belangrijk principe uit de wet is dat maatregelen zo dicht mogelijk bij de geluidbron moeten worden genomen. De wet werkt verder met zones. Dit zijn gebieden rond geluidbronnen waarbinnen regels en normen gelden om de negatieve gevolgen van geluidhinder te beperken.

Besluit geluidhinder

Dit besluit is gebaseerd op de Wet geluidhinder en is op 1 januari 2007 in werking getreden. Op grond van dit besluit is onder meer de bevoegdheid tot het vaststellen van hogere grenswaarden overgegaan van de provincie naar de gemeente. Tevens bevat het een nieuwe regelgeving over industrielawaai en over het geluid van weg- en railverkeer.

Richtlijn omgevingslawaai

De Europese richtlijn omgevingslawaai is voor de Nederlandse situatie omgezet in de Richtlijn omgevingslawaai. Voor Lingewaard (als onderdeel van de agglomeratie Arnhem-Nijmegen) betekent dit dat in 2012 geluidsbelastingkaarten gemaakt moeten zijn voor alle gebieden met een geluidsbelasting groter dan 55 dB(A). Vervolgens moet er een actieplan gemaakt worden. In het actieplan moeten concrete maatregelen opgenomen worden om omgevingslawaai bij woningen te beperken.

Wet op de ruimtelijke ordening (WRO)

De WRO bepaalt dat de ruimtelijke inrichting van Lingewaard moet voldoen aan de eis van een "goede ruimtelijke ordening". Verschillende functies mogen elkaar niet onaanvaardbaar negatief beïnvloeden en moeten op elkaar worden afgestemd. Door onder andere milieuzonering worden milieubelastende en milieugevoelige functies gescheiden. De WRO bepaalt verder dat de gemeente de geluidszonering uit de Wet geluidhinder in acht moet nemen. Als de gemeente via een bestemmingsplanwijziging, een geluidsgevoelige bestemming in de zone van een weg mogelijk wil maken dan kan dit alleen als de geluidsbelasting, bepaald door middel van een akoestisch onderzoek, wordt getoetst aan de geluidsnormen uit de Wet geluidhinder.

Wet milieubeheer (Wm)

Bijna alle bedrijven vallen onder de regels van de Wet milieubeheer. Dit betekent dat er geluidsnormen op de bedrijven van toepassing zijn om de woonomgeving te beschermen tegen geluidshinder. Vergunningplichtige bedrijven hebben te maken met op maat gesneden geluidsvorschriften en de geluidsnormen (grenswaarden) die gebaseerd zijn op de Circulaire Industrielawaai (1981) of de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening (1989) van VROM. Voor een aantal bedrijfstakken gelden algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) met geluidsvorschriften en standaardgrenswaarden. De gemeente heeft als taak om bij overtredingen van de geluidsvorschriften te handhaven.

Woningwet

Op basis van de Woningwet worden bouwvergunningen verleend. De geluidprestatie-eisen waaraan een bouwwerk moet voldoen zijn opgenomen in het Bouwbesluit. Bij de toetsing van de bouwaanvraag en het toezicht tijdens de bouw ziet de gemeente er op toe dat de prestatie-eisen worden gerealiseerd. Het gaat hierbij om:

- de geluidsisolerende eigenschappen van de gevel voor geluid van buiten;
- het beperken van geluidsoverlast tussen woningen;
- het geluid dat veroorzaakt wordt door installaties zoals ventilatie en de CV.

3.3 Provinciaal niveau

De provincie Gelderland heeft een aantal taken die relevant zijn voor dit geluidsplan:

- beheer, aanleg en onderhoud van provinciale wegen;
- verlening en handhaving Wm-milieuvergunningen voor enkele grote bedrijven binnen de gemeente;
- vaststelling van streekplannen; het ruimtelijke kader van de WRO;
- goedkeuring van bestemmingsplannen.

In het Gelderse Milieuplan (GMP-3, 2004) is een visie opgenomen hoe de provincie Gelderland met deze taken om gaat. Het behoud of herstel van de kwaliteit van de leefomgeving staat daarbij centraal. De sectorale aanpak van individuele bronnen wordt niet langer toereikend geacht. De maatregelen in het GMP-3 zijn gericht op het bereiken van een bepaalde basiskwaliteit in 2010.

3.4 Gemeentelijk niveau

De gemeente heeft een aantal taken die relevant zijn voor deze geluidsnota:

- beheer, aanleg en onderhoud van gemeentelijke wegen;
- verlening en handhaving Wm- milieuvergunningen voor bedrijven;
- vaststelling van het ruimtelijke beleid en de bestemmingsplannen.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

In de APV van Lingewaard is voor een aantal situaties regels opgenomen om overlast te beperken. Het gaat hierbij om het verbod om overlast te veroorzaken zonder ontheffing en de regeling op grond waarvan horecabedrijven individueel en tijdens collectief aangewezen festiviteiten, niet gehouden zijn aan de reguliere geluidsnormen.

Op basis hiervan worden evenementenvergunningen verleend en moet er bij bouw- en sloopactiviteiten rekening worden gehouden met de geluidseffecten op de omgeving. Ook wordt de APV als vangnet gebruikt indien er overlast optreedt waarin andere regelingen niet voorzien (bijvoorbeeld burenlawaai). De handhaving daarvan ligt vaak in het verlengde van het handhaven van de openbare orde.

4. Algemene uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de algemene principes en uitgangspunten beschreven die worden gehanteerd in het gemeentelijke geluidsbeleid.

4.1 Afbakening geluidthema's

De keuze voor geluidsonderwerpen hangt samen met de vraag of het noodzakelijk of wenselijk is om voor bepaald type geluidsonderwerpen beleid te ontwikkelen. Een thema is opgenomen wanneer het een belangrijk probleemveld betreft en de investering voor het ontwikkelen van het thematische beleid in verhouding staat tot de winst die met het ontwikkelde beleid kan worden gehaald (bijvoorbeeld verkorting van procedures, het ontwikkelen van een goede leefomgevingkwaliteit, duidelijkheid voor alle betrokkenen).

Beleidsuitspraak

De gemeente Lingewaard stelt beleid op voor de volgende geluidthema's:

- wegverkeer;
- railverkeer;
- bedrijven (inclusief horeca);
- evenementen.

4.2 Beschermden objecten en functies

Onderstaande objecten en functies worden vanuit de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer beschermd:

- Woningen, woonboten en overige woongebouwen (zoals verzorgingstehuizen).
- Gebouwen voor onderwijs.
- Ziekenhuizen, verpleeghuizen en andere gezondheidszorggebouwen (zoals medische centra).
- Terreinen voor woonwagens.
- Woonboten.
- Natuurbeschermingsgebieden.

Beleidsuitspraak

Naast de objecten die door de Wet geluidhinder en Wet milieubeheer worden beschermd, beschermt de gemeente ook peuterspeelzalen en kinderdagverblijven als gevoelig object.

4.3 Oude en nieuwe situaties

Het ministerie van VROM hanteert 1986 als peildatum om te bepalen of een hoogbelaste woning wel of niet gesaneerd moet worden. Onderdeel van het geluidsplan is de inventarisatie van deze saneringswoningen ten behoeve van de zogenaamde eindmelding aan het ministerie van VROM. Woningen die na die datum een te hoge belasting hebben gekregen worden niet op kosten van VROM gesaneerd. Het gevolg van het nieuwe beleid is dat er woningen in gebieden liggen waarbij de geluidsbelasting niet overeenkomt met de ambitie die voor het betrokken gebied is vastgesteld.

Beleidsuitspraak

De gemeente brengt alle hoogbelaste woningen in beeld. Het gaat hierbij om zowel de wettelijke saneringswoningen als de woningen die ten gevolge van autonome groei na 1986 hoogbelast zijn geworden.

Aan de hand van de nog op te stellen geluidskarten en de geformuleerde ambities voor de verschillende gebiedstypen zal in 2007 een voorstel met scenario's voor de aanpak van deze situaties worden gemaakt.

Bij de afweging voor het aanpakken c.q. oplossen van de knelpuntsituaties wordt in het vervolg van dit project gekeken naar:

- de (sanerings)normstelling die de gemeente wil hanteren;
- de recente data van geluidsbelastingen;
- de effecten van toekomstige ingrepen in de verkeersinfrastructuur, vooral voor die wegen waar de belasting in de toekomst toeneemt door een hogere intensiteit.

4.4 Maatregelen

Bij het nemen van maatregelen ter beperking van geluidhinder³ wordt al van oudsher de prioriteit gelegd bij maatregelen aan de bron. Als daarmee onvoldoende effect wordt bereikt, komen maatregelen in de overdrachtssfeer (wallen of schermen) in aanmerking. Als laatste worden maatregelen bij de ontvanger (bijvoorbeeld gevelisolatie) overwogen.

De achtergrondgedachte van deze volgorde is een zo klein mogelijk gebied aan een hoog geluidsniveau bloot te stellen. Dit leidt tot een efficiënt gebruik van de ruimte. De aandacht voor dit leidende principe is een wezenlijk element van de Wet geluidhinder.

Beleidsuitspraak

De gemeente hanteert bij het nemen van maatregelen ter beperking van geluidhinder de voorkeursvolgorde:

- 1. maatregelen bij de bron;*
- 2. maatregelen in de overdracht;*
- 3. maatregelen bij de ontvanger.*

De gemeente kan moeilijk de geluidsemisatie van auto's en treinen in directe zin niet beïnvloeden. Hiervoor is het rijk (en op een hoger niveau: de Europese Unie) verantwoordelijk. Het rijk bepaalt de eisen voor de typekeuring en is daarin op zijn beurt weer afhankelijk van de afspraken op Europees niveau.

³ In dit stuk is het gebruik van vaktermen zoveel mogelijk beperkt. Ze kunnen echter niet altijd worden vermeden. Vaktermen worden verklaard in bijlage 1. De eerste keer dat een term in de tekst voorkomt, is hij cursief gedrukt.

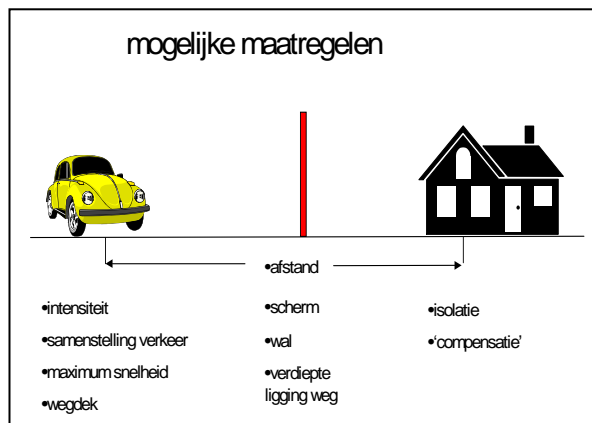
Er zijn echter vier bronmaatregelen die ook tot de “maatregelen bij de bron” behoren en waarop een gemeente, voor zover het gemeentelijke wegen betreft, wel degelijk invloed heeft. Dit zijn:

- de verkeersintensiteit;
- de maximumsnelheid;
- de samenstelling van het verkeer (het percentage vrachtwagens);
- de uitvoering van het wegdek.

Als het gaat om geluidemissie bij bedrijven wordt de verplichting om *maatregelen bij de bron* te nemen door middel van vergunningvoorschriften of algemene regels (de Algemene Maatregelen van Bestuur) bij het bedrijf neergelegd. De gemeente controleert de naleving van de vergunningvoorschriften en de algemene regels.

Maatregelen in de overdracht (schermen of wallen) hebben als voordeel dat de buitenruimte van woningen ook wordt beschermd. Een evident probleem van deze voorzieningen is de inpasbaarheid in een stedelijke omgeving vanwege de beperkte ruimte. Het is daar vaak niet mogelijk een scherm in te passen. Ook indien wel ruimte is voor afscherming bestaat vaak weerstand tegen het idee van een scherm of een wal. Met de conventionele uitvoeringen hiervan krijgen zowel de wijk als de weg een afgesloten karakter. Bovendien hebben veel mensen het beeld bij een geluidsscherm van een saai scherm van ongeveer twintig jaar geleden, al dan niet voorzien van graffiti. Er zijn echter inmiddels oplossingen bedacht die ook visueel aantrekkelijk kunnen zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een wallenstelsel als een fraai parklandschap⁴. Ook kan in sommige gevallen een verdiepte ligging van de weg uitkomst bieden.

Maatregelen bij de ontvanger - gevelisolatie - zorgen ervoor dat in ieder geval in de woning een goed woonklimaat is gewaarborgd. Speciale geluidsisolerende beglazing is het meest toegepaste middel om de gevelisolatie te verbeteren. Uitgangspunt voor voldoende geluidswering is de aanname dat de ramen gesloten worden gehouden. Ventilatie wordt bereikt met suskasten nabij de ramen. Wil de bewoner een raam openzetten, dan heeft dit uiteraard tot gevolg dat geluid de woning binnendringt. Dit is een minpunt van een dergelijke oplossing.

Beleidsuitspraak

De gemeente beoordeelt bij nieuwe situaties naast de kostenefficiëntie ook de duurzaamheid van de maatregel(en).

⁴ Bijvoorbeeld Leidscheveen, zie 'Afscherming met uitzicht', Geluid 1999/1, p. 23 e.v., ir., E. Hofschröder

Ter verduidelijking wordt de situatie aangehaald dat een eenmaal geplaatst geluidsscherm in een later stadium slechts tegen zeer hoge kosten kan worden opgehoogd. In specifieke gevallen zal dat aanleiding kunnen zijn bij het ontwerp van een nieuwe wijk duurzame maatregelen bij de woningen te treffen. Iets vergelijkbaars geldt eveneens voor het toepassen van stille wegdekken. Lingewaard hecht belang aan het behouden van 'wisselgeld', dat in een later stadium kan worden ingezet om de effecten van toegenomen mobiliteit te compenseren.

4.5 Overlast van meerdere geluidbronnen

Soms wordt een woning door meerdere bronnen belast, bijvoorbeeld door wegverkeer én railverkeer. De Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer bepalen dat de gemeente rekening kan houden met deze zogenaamde cumulatie. Hoe de gemeente dat doet is niet op voorhand aan te geven, daar zijn de mogelijkheden te divers voor. Wel houdt de gemeente in dit soort situaties bij het ontwerpen van de gevelisolatie rekening met de hogere geluidsbelasting.

Wanneer als gevolg van cumulatie een hogere geluidsbelasting optreedt houdt Lingewaard bij het dimensioneren van de gevelisolatie met deze gecumuleerde geluidsbelasting rekening gehouden. Op deze manier blijft het binnenklimaat in woningen (bijvoorbeeld belangrijk voor een goede nachtrust) gewaarborgd.

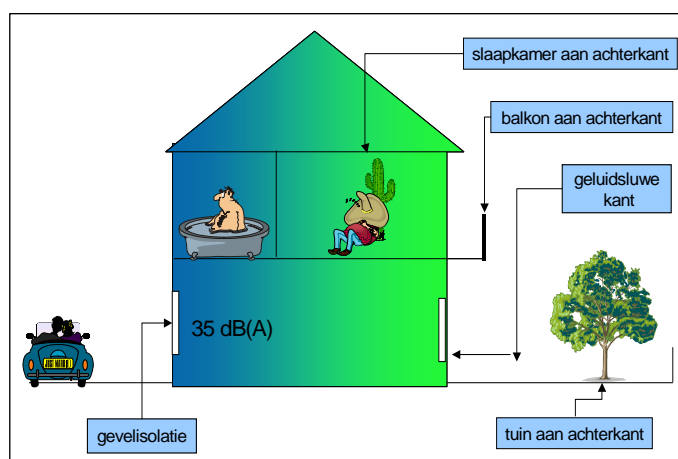
Beleidsuitspraak

De gemeente houdt rekening met cumulatie van geluid.

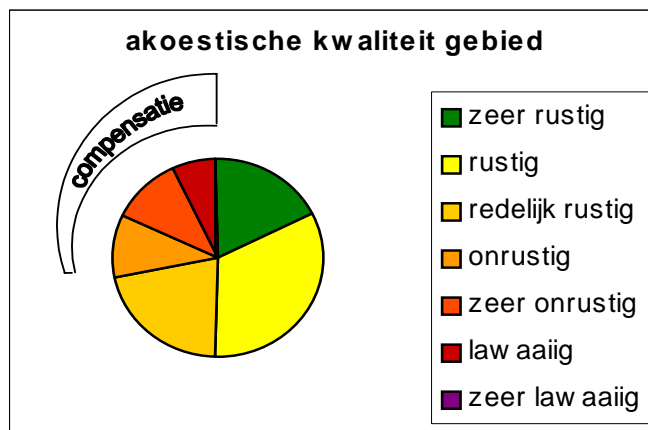
4.6 De leefomgeving

De akoestische kwaliteit van de leefomgeving wordt door meer factoren bepaald dan het geluidsniveau op de gevel. Een hoge geluidsbelasting op de gevel kan worden gecompenseerd door akoestische en niet-akoestische maatregelen zoals:

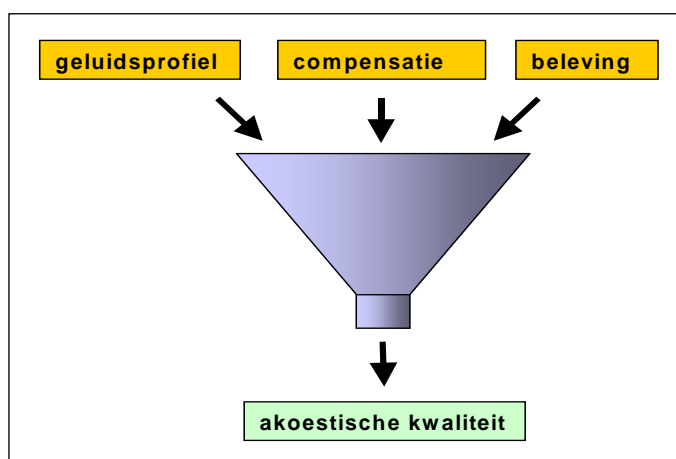
- een geluidsluwe gevel aan de andere zijde van de woning;
- een "privé-gebied" als een tuin, balkon of park aan de rustige kant van de woning;
- een aangepaste indeling van de woning;
- gevelisolatie met ventilatievoorzieningen;
- veel groen in de omgeving;
- goed openbaar vervoer;
- kinderspeelplaatsen;
- goede communicatie door de gemeente.

Voor **nieuwe nog te ontwerpen gebieden** wordt de akoestische kwaliteit bepaald door het geluidsprofiel van het gebied en de te realiseren compensatie. Het geluidsprofiel van een gebied is een grafische weergave van de aantallen bewoners in dat gebied die aan de verschillende geluidsklassen worden blootgesteld. Hoe hoger de geluidsklassen, hoe meer compensatie moet worden gerealiseerd.

Voor **bestaande gebieden** liggen de zaken iets gecompliceerder. Daar speelt immers ook bijvoorbeeld de beleving van de bewoners een rol. De akoestische kwaliteit wordt dus bepaald door het geluidsprofiel van het gebied, de al dan niet aanwezige compensatie en de beleving.

4.7 Maatregelen in het verkeersbeleid

In het gemeentelijke verkeersbeleid is vastgelegd dat 30 km/uur-wegen als zodanig worden uitgevoerd. In de praktijk betekent dat in de “verblijfsgebieden” het asfalt wordt vervangen door klinkerbestrating en de maximum snelheid wordt verlaagd tot 30 km/uur. Bij te hoge gevelbelastingen kunnen vervolgens nog “fluisterklinkers” worden toegepast. Als deze bronmaatregelen niet voldoen dan kunnen maatregelen aan de woning worden genomen.

30 km/uur-wegen vallen nu niet onder de Wet geluidhinder en de geluidsbelasting van geluidsgevoelige bestemmingen hoeven bij nieuwbouw en/of reconstructie van wegen niet onderzocht te worden. 30 km/uur – wegen nemen, vanwege duurzame verkeersveiligheid, in aantal toe.

Beleidsuitspraak

Lingewaard beschouwt 30 km/uur-wegen voor wat betreft het aspect geluid als “gewone” wegen. Dit betekent dat voor deze wegen, bij het veranderen van bijvoorbeeld de weg of het realiseren van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen, onderzoek wordt gedaan naar de akoestische gevolgen. Dit geldt voor alle 30km/uur-wegen die zijn opgenomen in de RVMK.

Bij het in beeld brengen van bestaande knelpuntsituaties wordt eveneens gekeken naar de 30 km/uur-gebieden. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat bij het oplossen van deze knelpunten gekeken kan worden naar het toepassen van fluisterklinkers. Als de belasting bij oude woningen dan nog te hoog is, kan vervolgens overwogen worden om te sturen op akoestische of niet-akoestische compensatie.

5. Gebiedstyperingen en gebiedsgerichte ambities

5.1 De gebiedstypen

De gemeente is aan de hand van functioneel-ruimtelijke kenmerken onderverdeeld in gebieden; daarbij is aangesloten bij de systematiek zoals die is weergegeven in de StructuurvisiePlus uit 2004. Het functioneel-ruimtelijke gebruik van de betreffende gebieden is bepalend voor de indeling van de gebiedstypen. De functioneel-ruimtelijke kenmerken bieden een breed-gedragen handvat voor het onderscheiden en typeren van de verschillende gebieden en voor het benoemen van algemeen geformuleerde geluidskwaliteiten. De functies in een gebied bepalen immers welke kwaliteiten gewenst, maar ook mogelijk zijn. Er zijn verschillende gebiedstype-indelingen mogelijk. In regionaal verband is ervoor gekozen een gebiedstype-indeling die is gebaseerd op de zogenoemde MILO-systematiek⁵, zoals deze door de VNG, het IPO, de UvW en het ministerie van VROM is ontwikkeld in het kader van het MILO-project (milieukwaliteiten in de leefomgeving). Deze systematiek wordt naar alle waarschijnlijkheid een landelijk gangbare systematiek voor gebiedsgericht beleid.

Voor de gemeente Lingewaard zijn de navolgende acht gebiedstypen geïdentificeerd; de daaraan gekoppelde ambities zijn in de tabel weergegeven. Op de figuren 1 tot en met 10 van bijlage 2 zijn kaarten met daarop de geografische afbakening van de gebiedstypen weergegeven.

De geografische afbakening wekt de schijn van nauwkeurigheid. Het is echter uitdrukkelijk van belang dat hiermee de huidige situatie en de nu bekende ruimtelijke ontwikkelingen zijn gedefinieerd en getypeerd.

5.2 De gebieden en de algemene geluidskwalificatie

Uiterwaarden/natuurgebieden

De uiterwaarden is vaak uitloopgebied voor diverse gebruikers. Vaak zijn passantenhavens, steenfabrieken en dergelijke in de uiterwaarden gerealiseerd. Voor het grootste deel is sprake van een rustig gebied, waar incidenteel als gevolg van diverse activiteiten wat lawaai kan ontstaan.

Onder dit gebiedstype worden eveneens de vastgestelde vogelrichtlijngebieden verstaan. Deze gebieden hebben een speciale status. De typering kan verder uiteenlopen van natuurgebied met een hoge ecologische waarde zonder nevenfuncties tot meer robuustere natuurgebieden met een sterkere functiemenging met bijvoorbeeld recreatie en waterwinning. De milieukwaliteitswaarde is voornamelijk afhankelijk van de menselijke (mede)gebruiker met betrekking tot extensieve recreatie. Voor natuur zelf zijn deze aspecten minder relevant, de referentie voor geluid geeft de behoefte aan het in stilte kunnen genieten van de natuur.

⁵ Het doel van MILO is het versterken van de bijdrage van het milieubeleid aan de leefomgevingskwaliteit in een gebiedsgerichte benadering. Uit: *Handreiking Milieukwaliteit in de Leefomgeving (MILO), werken aan gebiedsgericht maatwerk*, projectgroep MILO, VROM/IPO/VNG/UvW, 13 mei 2004.

De algemene kwalificatie voor de geluidsambitie in de vogelrichtlijngebieden is “rustig”. Vogelrichtlijngebieden zijn de rustigste gebieden van de gemeente. In deze gebieden, aan zowel de noord- als de zuidrand van de gemeente, wordt voornamelijk scheepvaartgeluid waargenomen. In de vogelrichtlijngebieden wordt niet de woonfunctie maar de gebruiker van het gebied beschermd.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Uiterwaarden/natuurfuncties	rustig	rustig	rustig	rustig

Buitengebied overig

Een kenmerk van dit gebied, die agrarische activiteiten als hoofdfunctie hebben, is de lage dichtheid en lage gebruiksintensiteit. In deze gebieden komt enige menging met andere functies voor, zoals wonen en waterberging. De grondgebonden landbouw is dominant. Daarbij gaat het om akkerbouw, groenteteelt van de koude grond en veehouderij met beweiding. De hoofdfunctie landbouw stelt weinig specifieke eisen aan milieukwaliteiten.

De algemene kwalificatie voor de geluidsambities in het buitengebied is “rustig”. Wanneer er voor de agrarische sector een drukke periode is, bijvoorbeeld oogstseizoen, dan kunnen ook hogere geluidniveaus optreden, de geluidskwaliteit wordt dan ook beïnvloed door het wegverkeer.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Buitengebied	rustig	redelijk rustig	rustig	rustig

Buitengebied/glastuinbouw

Dit gebiedstype omvat de locaties binnen de gemeente met overdekte teelt (glastuinbouw).

De activiteiten binnen dit gebiedstype stellen weinig eisen aan de milieukwaliteit, maar kunnen wel een belangrijke negatieve effecten op de milieukwaliteit in de omgeving van het gebied hebben, zoals bijvoorbeeld geluidhinder of luchtverontreiniging vanwege glastuinbouwgerelateerde vervoersbewegingen.

De algemene kwalificatie voor de geluidsambitie in de uiterwaarden is “rustig”. Voor het grootste deel is sprake van een rustig gebied, waar incidenteel als gevolg van diverse activiteiten wat lawaai kan ontstaan.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Buitengebied/glastuinbouw	rustig	redelijk rustig	rustig	redelijk rustig

Buitengebied/recreatie

Een kenmerk van dit gebied, het park Lingezege, is de lage dichtheid en lage gebruiksintensiteit. Bovenal wordt het een gebied waar mensen kunnen recreëren. Er zal dus veel aandacht gaan naar de verbindingen tussen de bebouwde omgeving en het park. Er komen ruim voldoende toegangswegen en -paden voor bezoekers, vooral voor fietsers en wandelaars. Naast de al genoemde recreatievormen is er ook ruimte voor buitensporten, evenementen, natuureducatie, openluchtfitness en horeca.

Naast de recreatieve functie kent het gebied ook een zekere mate van functiemenging, zoals landbouw, natuur, wonen en waterberging. De grondgebonden landbouw is daarbij dominant. Daarbij gaat het om akkerbouw, groenteteelt van de koude grond en veehouderij met beweiding.

De algemene kwalificatie voor de geluidsambities in dit deel van het buitengebied is “redelijk rustig” voor verkeerslawaai en “rustig” voor het geluid van bedrijven. Wanneer er voor de agrarische sector een drukke periode is, bijvoorbeeld oogstseizoen, dan kunnen ook hogere geluidniveaus optreden, de geluidskwaliteit wordt dan ook beïnvloed door het wegverkeer.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Buitengebied/recreatie-functie	redelijk rustig	redelijk rustig	rustig	rustig

De woonwijken in Huissen, Bemmelen en de overige kerkdorpen

De woonwijken liggen tussen de centrumgebieden en het buitengebied. Het gaat hierbij met name om woongebieden. Elk van deze gebieden heeft als hoofdfunctie wonen, maar daarnaast zijn nevenfuncties zoals werken en recreëren mogelijk. Voorzieningen zijn gericht op het wijk- en buurtniveau. Kleinschalige bedrijvigheid is onder bepaalde voorwaarden mogelijk

De bevolkingsdichtheid van diverse woongebieden kan verschillen; dichterbij de centrumgebieden wonen meer inwoners per vierkante kilometer dan in de woongebieden tegen het buitengebied of in de landelijk gelegen kerkdorpen. De mate van de bebouwingsdichtheid heeft ook invloed op de aanwezige geluidniveaus.

Het beschikken over voldoende woonruimte en voldoende voorzieningen in een veilige wijk blijken een belangrijke bijdrage te leveren aan de omgevingskwaliteit.

De algemene kwalificatie voor de geluidsambitie in het gebiedstype *woonwijken* is “redelijk rustig”. voor het wegverkeer; het verkeerslawaai als gevolg van de ontsluiting van deze gebieden is dominant. Verkeer in het gebied is ondergeschikt, hierdoor kan in de kernen van deze gebieden een rustiger ambitieniveau gehanteerd worden.

Het geluid van bedrijven is van ondergeschikt belang; de algemene geluidsambitie voor bedrijven is “rustig”.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Woonwijken	redelijk rustig	zeer onrustig	rustig	redelijk rustig
		lawaaiig		

Dorpscentrum

Het centrumgebied van de dorpen Huissen, Bemmelen en Gendt biedt voorzieningen zoals koopcentra en uitgaansgelegenheden, maar ook kantoren en andere kleinschalige werkgelegenheid. Deze centrumgebieden voorzien in een bovendorpse behoefte. Er is dus een hoge functiemenging, het ruimtegebruik is vaak meervoudig. De identiteit van deze gebieden wordt bepaald door de stedenbouwkundige kwaliteit en de kwaliteit van de architectuur. Als de fysieke leefomgeving voor iemand ‘leesbaar’ is, zal deze persoon de omgeving ook herinneren. Er zijn duidelijke oriëntatiepunten en een duidelijke structuur. De aanwezigheid van een oude historische kern geeft een positieve bijdrage aan een hoge ruimtelijke kwaliteit van het gebied. De hoge dichtheid en gebruiksintensiteit zorgen ervoor dat er een relatief lage omgevingskwaliteit aanwezig is, dit betekent dat met name de geluidniveaus hoger zijn dan in andere gebiedstypen.

De algemene kwalificatie voor de geluidsambitie in de centrumgebieden in Lingewaard (Huissen, Bemmelen en Gendt) is “onrustig” voor wat betreft verkeerslawaai. Ook het geluid van bedrijven is van belang omdat op een aantal plaatsen horeca- en winkelbedrijven bepalend zijn voor de geluidskwaliteit; de algemene geluidsambitie voor bedrijven is “redelijk rustig”.

Het centrum kent ook relatief rustige plekken. Niet alle wegen in het centrum zijn drukke, doorgaande wegen en de horeca is niet overal. Bovendien worden door de compacte bouw veel binnenterreinen afgeschermd, zodat daar een aangename rust heerst. Al met al is het centrum een gebied van uitersten: aan de ene kant drukke wegen en horeca, aan de andere kant redelijk rustige binnengebieden.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Dorpscentrum	onrustig	lawaaiig	redelijk rustig	onrustig

Bedrijventerreinen

Aan de rand van de kernen met de woon- en centrumgebieden en langs de (toekomstige ontsluiting van de) A15 zijn de werkgebieden gelegen. Het gaat hierbij om bedrijventerreinen. Het gaat hier om monofunctionele gebieden met relatief weinig werknemers en weinig bezoekers. Deze bedrijven hebben nagenoeg geen negatieve effecten op de milieukwaliteit in de omgeving van het gebied.

Bedrijventerreinen kenmerken zich door de aanwezigheid van bedrijvigheid zoals opslag- en distributiecentra en lichte industrie. De activiteiten binnen dit gebiedstype stellen weinig eisen aan de milieukwaliteit maar kunnen wel belangrijke negatieve effecten op de milieukwaliteit in de omgeving van het gebied hebben.

De algemene kwalificatie voor de geluidsambities voor bedrijventerreinen is “onrustig”. In tegenstelling tot de centrum- en de woongebieden bevinden zich op de bedrijventerreinen nauwelijks geluidsgevoelige objecten. De gemeente Lingewaard heeft in haar nota “Wonen op bedrijventerreinen in Lingewaard?” van 2004 aangegeven een terughoudend beleid te voeren ten aanzien van wonen in dergelijke gebieden. De woningen op deze terreinen zijn vaak bedrijfswoningen. Door de drukke wegen en het zware verkeer kan er sprake van hoge geluidsniveaus.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Bedrijventerreinen	onrustig	lawaaig	onrustig	lawaaig

Industrieterreinen

In de uiterwaarden liggen twee geluidsgezoneerde industrieterreinen: Looveer in Huissen en langs de Waalbandijk in Gendt. In 2007 wordt een gedeelte van het glastuinbouwgebied Bergerden eveneens geluidsgezoneerd; dit vanwege de aanwezigheid van warmte-opwekkingsinstallaties van de ECB.

De activiteiten binnen dit gebiedstype stellen weinig eisen aan de milieukwaliteit maar kunnen wel belangrijke negatieve effecten op de milieukwaliteit in de omgeving van het gebied hebben.

De algemene kwalificatie voor de geluidambities voor industrieterreinen is “onrustig”. Evenals op bedrijventerreinen bevinden zich op de industrieterreinen nauwelijks geluidsgevoelige objecten. Voor de Wet geluidhinder zijn dit geen objecten die bescherming genieten voor industrielawaai. De woningen op deze terreinen zijn vaak bedrijfswoningen. Door de drukke wegen en het zware verkeer kan er sprake van hoge geluidsniveaus.

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Industrieterreinen	onrustig	lawaaig	(separaat toetsingskader)	

5.3 De gebiedsgerichte ambities

5.3.1 De systematiek

Normaliter worden op een geluidskaat de geluidsniveaus van de bronnen wegverkeer, railverkeer en industrie weergegeven. Aan technici geeft een dergelijke kaart met getallen veel inzicht. Een samenhangende beoordeling is echter niet mogelijk. In het schema hieronder zijn geluidsniveaus vertaald in geluidsklassen, die zijn weergegeven met een getal, een woord en een kleur. Per geluidsklasse staan bij iedere geluidssoort verschillende getallen. Dit heeft te maken met het feit dat bijvoorbeeld het geluid van wegverkeer en railverkeer verschillend wordt ervaren. Het geluid van een trein wordt als minder hinderlijk ervaren dan van wegverkeer.

Op deze wijze is voor een breder publiek een eenvoudiger weergave mogelijk. De geluidsklassen kunnen op een kaart worden weergegeven.

Door de gebruikte bandbreedte hebben deze kaarten een indicatieve status. Als dosismaat voor weg- en railverkeer is L_{den} ⁶ gekozen. Dit is de dosismaat die na 1 januari 2007 in de gewijzigde Wet geluidhinder wordt gebruikt. Voor het geluid van bedrijven (industriela-waai) is de dosismaat (L_{etmaal}) ongewijzigd gebleven.

VL: verkeerslawaai RL: railverkeerslawaai
 IL: industriela-waai

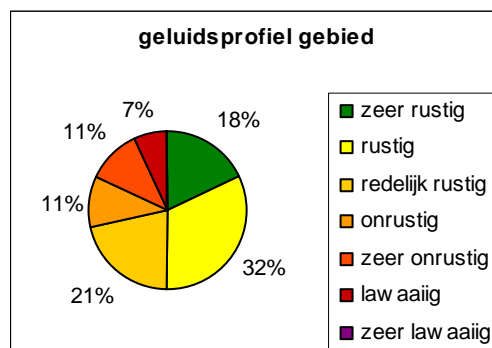
geluidsklasse	VL	RL	IL
2 zeer rustig	38	45	40
1 rustig	43	50	45
0 redelijk rustig	48	55	50
-1 onrustig	53	58	55
-2 zeer onrustig	58	63	60
-3 lawaaiig	63	68	65
-4 zeer lawaaiig			

De keuze van de klassen stemt overeen met wat landelijk gebruikelijk is en sluit bovendien aan op het systeem van de Wet geluidhinder.

⁶ Lden: dosismaat over een etmaal, voor de dag-, avond- en nachtperiode.

5.4 Het geluidsprofiel

De in de vorige paragraaf beschreven geluidsklassen kunnen op een plattegrond worden weergegeven. Wil men echter iets over de akoestische kwaliteit van een gebied zeggen, dan zijn ook de aantallen woningen (en de andere gevoelige bestemmingen) in de verschillende geluidsklassen van belang. De percentages worden uitgezet in de figuur hiernaast. Dit noemen we het geluidsprofiel van het gebied. Behalve dat het geluidsprofiel een indruk geeft van de kwaliteit van het gebied zelf, maakt het geluidsprofiel het mogelijk verschillende gebieden te vergelijken en een geluidsprofiel van de hele gemeente te maken.

Beleidsuitspraak

Voor het totale gemeentelijke grondgebied en voor de verschillende woonkernen worden, na gereedkomen van de geluidskaarten, de verschillende geluidsprofielen opgesteld.

5.5 De ambities per gebiedstype

Het doel van het gemeentelijke geluidsbeleid is het behouden van de goede kwaliteiten en het benutten van kansen om voor de gebieden de geluidskwaliteit te verbeteren. Een belangrijke subdoelstelling is het realiseren van een per gebied passende geluidskwaliteit (zie paragraaf 1.4). Mede hiervoor zijn in de gemeente acht gebiedstypen geïdentificeerd. De daaraan gekoppelde ambities zijn in de onderstaande tabel weergegeven. Het is echter uitdrukkelijk van belang dat hiermee de huidige situatie en de nu bekende ruimtelijke ontwikkelingen zijn gedefinieerd en getypeerd. De geambieerde geluidsklassen zijn gekoppeld aan een te onderscheiden gebiedstype. Het karakter van het gebiedstype is bepalend voor de ambitie.

De geambieerde geluidsklassen worden gekoppeld aan een te onderscheiden gebiedstype, waarbij het karakter van het gebiedstypen bepalend is voor de ambitie.

Tabel 3.1: ambitietabel

gebiedstyperingen Lingewaard	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)	geluidsklasse (ambitie)	geluidsklasse (bovengrens)
	weg- en railverkeer		bedrijven	
Uiterwaarden/natuurfuncties	rustig	rustig	rustig	rustig
Buitengebied	rustig	redelijk rustig	rustig	rustig
Buitengebied/glastuinbouw	rustig	redelijk rustig	rustig	redelijk rustig
Buitengebied/recreatie-functie	redelijk rustig	redelijk rustig	rustig	rustig
Woonwijken	redelijk rustig	zeer onrustig	rustig	redelijk rustig
		lawaaig		
Dorpscentrum	onrustig	lawaaig	redelijk rustig	onrustig
Bedrijventerreinen	onrustig	lawaaig	onrustig	lawaaig
Industrieterreinen	onrustig	lawaaig	(separaat toetsingskader)	

Voor de verschillende gebiedstypen zijn de voor nieuwe situaties te ambiëren geluidskwaliteiten geformuleerd. Voor de bronnen weg- en railverkeer zijn de ambities en de daaraan gekoppelde ontheffingswaarden bepaald. De ontheffingswaarden zijn opgenomen in de deelnota Hogere grenswaardenbeleid. In deze nota wordt tevens ingegaan op de ontheffingscriteria en de procedure. Voor industrielawaai wordt hierop in het kader van de Nota Bedrijven en Geluid verder ingegaan.

De ambities zijn in de bovenstaande tabel per gebiedstype aangegeven. Het is niet mogelijk om daarmee te volstaan. Dit heeft te maken met het feit dat langs en door iedere woonwijk, zeker in stedelijk gebied, wegen met veel verkeer lopen. De realiteit gebiedt te erkennen dat ook in een 'stille' woonwijk langs de rand hogere geluidsniveaus kunnen optreden. Hierdoor is het noodzakelijk de maximaal mogelijke afwijking van het ambitieniveau per gebiedstype aan te geven. Bij woongebieden, centrumgebieden en werkgebieden gaat het om de bescherming van woningen en overige objecten. Bij de natuurfuncties gaat het om het gebied zelf.

Voor nieuwe situaties geeft de tabel de geluidsklassen aan die de gemeente wil realiseren. Voor bestaande situaties geeft de ambitietabel het lange termijnbeeld voor het desbetreffende gebied. In dat geval dient de tabel als referentiekader bij de vraag of al dan niet maatregelen moeten worden genomen. Met nieuwe situaties worden bedoeld:

- de aanleg van een nieuwe weg of spoorlijn bij bestaande woningen;
- de bouw van woningen bij een bestaande weg of spoorlijn;
- de vestiging van een bedrijf bij bestaande woningen;
- de bouw van woningen bij een bestaand bedrijf.

Hieronder vallen veel ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Daarnaast is het mogelijk dat er 'nieuwe gebieden' worden ontwikkeld. Dan ontstaat de situatie dat zowel de woningen als de weg nieuw zijn.

Op schematische wijze is in de tabel weergegeven hoe ambities en de mogelijke afwijkingen hiervan zich binnen een gebiedstype kunnen voordoen. In de gehanteerde systematiek wordt onderscheid gemaakt tussen ambities en absolute bovengrenzen. De maximale afwijking is in aantal klassen per gebiedstype aangegeven. Bij het toekennen van een hogere waarde zal op basis van de criteria (zie nota Hogere Grenswaarde) een afweging worden gemaakt.

6. Wat nog verder?

6.1 Separate Beleidsnota's

De gemeente heeft per geluidsthema (zie paragraaf 4.1) separaat een beleidsnota opgesteld. Voor de inhoud van deze nota's wordt naar de deelnota's verwezen. Hieronder wordt van elke deelnota een korte weergave van de inhoud gegeven.

Nota Hogere grenswaardenbeleid

In deze nota is vastgelegd onder welke voorwaarden van de geformuleerde ambitieniveaus kan worden afgeweken. De ambities zijn per gebied vastgesteld. Het hogere grenswaardenbeleid is hierop afgestemd.

Nota Bedrijven en geluid (inclusief horeca)

In deze nota is het gemeentelijke geluidsbeleid vastgelegd voor het gebiedsgericht beoordelen van het aspect geluid bij bedrijven in het kader van milieuvergunningen en algemene regels die gelden voor bedrijven (AMvB's).

Nota Evenementen en Geluid

Deze nota heeft betrekking op het aspect geluid bij evenementen. Hiermee wordt een duidelijk kader vastgelegd voor het voorkomen en beperken van geluidsoverlast bij evenementen.

6.2 Uitwerking beleid

De in deze nota vastgelegde ambities zijn uitgewerkt in een gebiedsgericht beleid. Het formuleren van de ambities verplicht tegelijk tot het maken van een knelpuntenanalyse. Deze analyse zal in begin 2007 worden uitgevoerd als het gaat om de hoogbelaste woningen ten gevolge van het wegverkeer. Het oplossen van deze knelpunten (hoge overschrijdingen ten opzichte van het ambitieniveau) vindt zoveel mogelijk plaats bij reconstructie en onderhoud van de betrokken wegen. De planning van de uitvoering van deze sanering zal daarom gelijke tred houden met de onderhoudsplanung van de betrokken wegen.

Daarnaast zal ten behoeve van de eindmelding aan VROM een inventarisatie uitgevoerd worden van de saneringswoningen die met geld van VROM zullen worden gesaneerd. Hierbij gaat het om woningen die voor 1986 als hoogbelast zijn aangemerkt. Deze woningsaneringen hebben overigens geen relatie met het in deze nota vastgestelde geluidsbeleid.

Verder wordt in verband met de uitvoering en de monitoring van het beleid geluidsprofielen van de gebieden opgesteld. Hierbij wordt per gebied de aantallen woningen binnen de verschillende geluidsklassen in beeld gebracht. Deze geluidsprofielen worden elke vier jaar opgesteld. Hiermee kan worden vastgesteld of met de beleidsuitvoering de geformuleerde ambities en kwaliteitsverbeteringen worden gerealiseerd. Dit biedt de mogelijkheid om het geluidsbeleid gericht te evalueren en zonodig bij te sturen.

Beleidsuitspraak

Het geluidsbeleid wordt om de vier jaar geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

7. Overzicht beleidsuitgangspunten

<i>Beleidsuitgangspunten</i>	<i>(sub) paragraaf</i>
Het doel van het gemeentelijke geluidsbeleid is het behouden van de goede kwaliteiten en het benutten van kansen om voor de gebieden de geluidskwaliteit te verbeteren. Een belangrijke subdoelstelling is het realiseren van een per gebied passende geluidskwaliteit.	1.4
De gemeente Lingewaard stelt beleid op voor de volgende geluidthema's: - wegverkeer; - railverkeer; - bedrijven (inclusief horeca); - evenementen.	4.1
Naast de objecten die door de Wet geluidhinder en Wet milieubeheer worden beschermd, beschermt de gemeente ook peuterspeelzalen en kinderdagverblijven als een gevoelig object.	4.2
De gemeente brengt alle hoogbelaste woningen in beeld. Het gaat hierbij om zowel de wettelijke saneringswoningen als de woningen die ten gevolge van autonome groei na 1986 hoogbelast zijn geworden.	4.3
De gemeente hanteert bij het nemen van maatregelen ter beperking van geluidhinder de voorkeursvolgorde: 1. maatregelen bij de bron; 2. maatregelen in de overdracht; 3. maatregelen bij de ontvanger.	4.4
De gemeente gaat voor nieuwe situaties naast de kostenefficiëntie ook de duurzaamheid van de maatregel(en) beoordelen.	4.4
De gemeente houdt rekening met cumulatie van geluid.	4.5
De gemeente beschouwt 30 km/uur-wegen voor wat betreft het aspect geluid als "gewone" wegen. Bij verandering van bijvoorbeeld de weg of het realiseren van geluidgevoelige bestemmingen wordt onderzoek gedaan naar de akoestische gevolgen van die verandering.	4.7
Op het moment dat de benodigde gegevens beschikbaar wordt door de geluidsprofielen van de gebieden opgesteld.	5.2.2
Het geluidsbeleid wordt om de vier jaar geëvalueerd door de gemeente geëvalueerd en zonodig bijgesteld.	6.2

Arnhem, 23 februari 2007
 DGMR Industrie, Verkeer en Milieu B.V.

Bijlage 1

Verklarende woordenlijst

GEBRUIKTE BEGRIPPEN

akoestische compensatie	Het nadeel van de hoge geluidsbelasting wordt gecompenseerd met maatregelen die ook in de akoestische sfeer liggen.
ambitie	De na te streven geluidskwaliteit, geluidsprofiel of geluidsklasse.
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur.
APV	Algemene Plaatselijke Verordening.
bandbreedte	Het gebied tussen de voorkeurswaarde en de grenswaarde.
cumulatie	Het optellen van geluidsniveaus van verschillende bronnen.
dB	Geluidssterkte wordt uitgedrukt in dB (decibels). De decibel is een logaritmische grootheid. Dit betekent dat een verdubbeling van het geluidsniveau niet leidt tot een verdubbeling van het aantal decibels, maar tot een toename van 3 dB.
dB(A)	A-gewogen decibel (correctiefactor voor het menselijke oor).
dosismaat	De maat voor het ontvangen geluid.
etmaalwaarde	Zie L_{etmaal} .
geluidsbelasting	De etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats, veroorzaakt door de gezamenlijke geluidsbronnen in een bepaald gebied.
geluidhinder	Overlast ten gevolge van geluid die leidt tot gevoelens van irritatie, wrev, afkeer, boosheid, ergernis en dergelijke.
geluidsklasse	Een geluidsniveaubandbreedte, weergegeven in gewoon Nederlands, met een getal en een kleur.
geluidsprofiel	Een diagram waarin per gebied de percentages woningen in de verschillende geluidsklassen zijn weergegeven.
grenswaarde	Een waarde die niet mag worden overschreden.

$$L_{den} = 10 \lg \frac{1}{24} \left(12 * 10^{\frac{L_{day}}{10}} + 4 * 10^{\frac{L_{evening} + 5}{10}} + 8 * 10^{\frac{L_{night} + 10}{10}} \right)$$

L_{etmaal}	L_{etmaal} etmaalwaarde is de hoogste van de volgende drie waarden: a. de waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 07.00-19.00 uur (dag) b. de met 5 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 19.00-23.00 uur (avond); c. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het equivalente geluidsniveau over de periode 23.00-07.00 uur (nacht)
niet-akoestische compensatie	Alle factoren die niet de geluidsniveaus beïnvloeden, maar wel als positief element kunnen worden gezien in een omgeving.
stand-still principe	Het principe dat de bestaande milieubelasting niet wordt verhoogd.
voorkeurswaarde	Het geluidsniveau dat in de Wet geluidhinder acceptabel wordt gevonden; bij niveaus boven de voorkeurswaarde moeten bijzondere maatregelen worden getroffen. De voorkeurswaarde voor verkeerslawaaï bedraagt 50 dB(A); voor railverkeerslawaaï 57 dB(A). Men ziet ook wel de (onjuiste) term voorkeursgrenswaarde.
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Bijlage 2

Gebiedstyperingen en gebiedsindeling

Bijlage 3

Gebiedsgerichte Ambitiekaarten